

I.N.Καζάζης

ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ,
ΓΙΑ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ ΤΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ

Στα ακόλουθα δείγματα —και αντίθετα με τον τρόπο της "επικότροπης" αφηγηματικής ποίησης, των νεοελληνικών παραλογών, λ.χ., των έμμετρων μύθων ζώων, κ.ο.κ.— δεν υπάρχει ένα αφηγηματικός ιστός (narrative, story), συνιστάμενος από μια σειρά πράξεων, που να διαδέχονται η μια την άλλη μέσα στον χρόνο, έως ότου ολοκληρωθεί μια "ιστορία". Εικόνες δίνονται, είτε ψυχικών διαθέσεων είτε της φύσης (είτε και των δύο), και αναπτύσσονται στον εξωτερικό ή στον εσωτερικό χώρο. Περιγράφονται εσωτερικά ή εξωτερικά τοπία. Στα ποιήματα αυτά επιβάλλονται τα "ονοματικά" συντακτικά μέσα.

(i)

Κώστα Καρυωτάκη

Θέλω να φύγω πια από δώ. . .

Θέλω να φύγω πια από δώ, θέλω να φύγω πέρα,
σε κάποιο τόπο αγνώριστο και νέο,
θέλω να γίνω μια χρυσή σκόνη μες στον αιθέρα,
απλό στοιχείο, ελεύθερο, γενναίο.

Σαν όνειρο να φαίνονται απαλό και να μιλούνε
έως την ψυχή τα πράγματα του κόσμου,
ωραία να 'ναι τα πρόσωπα και να χαμογελούνε,
ωραίος ακόμη ο ίδιος ο εαυτός μου.

Σκοτάδι τόσο εκεί μπορεί να μην υπάρχει, θεέ μου,
στη νύχτα, στην απόγνωση των τόπων,
στο φοβερό στερέωμα, στην ωρυγή του ανέμου,
στα βλέμματα, στα λόγια των ανθρώπων.

Να μην υπάρχει τίποτε, τίποτε πια, μα λίγη
χαρά και ικανοποίησις να μένει,

κι όλοι να λένε τάχα πως έχουν για πάντα φύγει,
όλοι πως είναι τάχα πεθαμένοι.

[Εικόνα εσωτερική, με συνημμένες εικόνες εξωτερικές. Η ΟΥΤΟΠΙΑ.]
(ii)

Σοφία Μαυροειδή-Παπαδάκη

Στο Φάληρο

Η πλήξη ψες μάς είχε ξαναφέρει
στο Φάληρο, σε κάποιαν αμμουδιά,
ερωτικό μας άλλοτε λημέρι.
Πιο πέρα, μες στην έρημη βραδιά,

πιασμένα τρυφερά, χέρι με χέρι,
δυο ερωτεμένα εκάθονταν παιδιά.
Μα εμάς του κάκου ζήταγε η καρδιά
παλιές χαρές στη θύμηση να φέρει.

Κι ως άρχιξε η ψυχρούλα να πληθαίνει.
"Τί θέμε" μου 'πες "δω, τέτοιον καιρό;"
Κι εφύγαμε κι οι δυο μετανωμένοι.

Έκανε, αλήθεια, κρύο τσουχτερό
στ' ακροθαλάσσι τη βραδιά εκείνη.
Μα το ζευγάρι τ' άλλο είχε απομείνει . . .

[κατάσταση. εικόνες φύσης και εσωτερικής κατάστασης.]
[στο: Μ. Αναγνωστάκη, *Η χαμηλή φωνή. Τα λυρικά μιας περασμένης εποχής*
στους παλιούς ρυθμούς, Μια προσωπική ανθολογία του Μανόλη
Αναγνωστάκη, Αθήνα: Νεφέλη, σελ. 196]

(iii)

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Τ' απόγεμά μου ας πιστευτώ . . .

Τ' απόγεμά μου ας πιστευτώ στο τρυφερό σου χέρι,

χαϊδευτικό, αγερόσαρκο, με τη ζεστή φρεσκάδα,
και, με τα μάτια μας, διπλά καθρεφτιστά, ένα ταίρι,
το δρόμο ας πάρομε με τ' ασφοδίλια στην αράδα!

Σαν από φλόγα εσωτική θαμπόχροα φωτισμένη,
λίγη, απ' τη μαύρη, η σάρκα σου τη φέλλα, θ' αναδίνει,
και θα την πλένει το γλυκό το φως, θα την ξεπλένει
μέσα στην άθολη αντηλιά της δύσης που αργοσβήνει.

Θα λιώνει η μέρα ωχρή, σαν ερωτόπαθη ερωμένη,
κι ο αποβροχάρης ο άνεμος θα κλαίει πίσω απ' τα σχοίνα·
του βοριά το χαμόγελο μια κρύα πια θ' απομένει
κι από κορφή σε κορυφή που θα ξεφεύγει αχτίνα.

Την ώρα μ' έναν φλογερό θα την γλυκαίνει τόνο
το φλούδι το κοκκινωπό απ' τα σχισμένα ελάτια,
και το ηγερό μας πέρασμα μες στους σωρούς τους, μόνο
τα φύλλα θα το ζώνουνε, σαν άλλα τόσα μάτια.

Πότε, θα λέμε κάτι αγνό, εκλεχτό: για τη φιλία,
για ένα πορτραίτο, ένα σοφό σονέττο —μα ολοένα
μιαν άλλη θα μας δένει μυστική συνομιλία,
που θα 'ναι δίχως λόγια, με τα χείλη σφαιλισμένα.

Μέσα απ' τις άστατες πνοές της ώρας, θ' ανασαίνω
από περβόλια μακρινά λιγόθυμον αγέρι,
τριαντάφυλλα που σήπονται σε χώμα μουσκεμένο...
Και θα πορεύομαι ήσυχος, κρατώντας σου το χέρι.

[φέλλα: είδος βαμβακερού υφάσματος]

[εικονική (εξωτερική, εσωτερική) ποιότητα]

[Μ. Αναγνωστάκη, *Η χαμηλή φωνή. Τα λυρικά μιας περασμένης εποχής*
στους παλιούς ρυθμούς, Μια προσωπική ανθολογία του Μανόλη
Αναγνωστάκη, Αθήνα: Νεφέλη, σελ. 138-9]